

Kunst & Cultuur Theater: Anatomy of a Suicide

Het gaat hier spoken

Han van Wieringen

22 januari 2025 – verschenen in [nr. 04](#)*Anatomy of a Suicide*

© Bart Grietens

De Britse toneelauter Alice Birch (1986) schreef recent onder andere de televisiescenario's van *Normal People* en *Conversations With Friends*, naar de boeken van Sally Rooney, en zat in het schrijversteam van *Succession*. In 2017 schreef ze het familie-epos *Anatomy of a Suicide*, een onderzoek naar de wijze waarop geestelijk lijden intergenerationeel wordt doorgegeven. Ze schreef over drie generaties vrouwen, in de jaren zeventig, negentig en nu, en toverde daar een heel palet aan prachtige bijrollen bij, die meehelpten met het beantwoorden van de grotere onderliggende vragen: hoe is een vrouwenleven vrij vorm te geven? Wat gebeurt er met de dochters van moeders die uit het leven stappen? Hoe komen we in pijn tot elkaar?

Birch, die in haar rechtencontract heeft laten opnemen dat alleen vrouwelijke regisseurs de tekst mogen insceneren, gunde Erasmus Mackenna, die zich als non-binair identificeert, de rechten. Lenz, het jonge interdisciplinaire toneelcollectief van Mackenna, Roel Pronk en Marit Hooijschuur, insceneert het werk met negen acteurs, een weldaad en rijkdom. Het opent met drie lege stoelen op een donker toneel achter een doorschijnend scherm. Dat het hier gaat spoken staat vast, zo maken geluid- en lichtontwerp duidelijk. Marit Hooijschuur speelt de jongste telg, Bonnie. Ze kan niet spreken over alles wat zij met zich

meetorst. In de regie van Mackenna start zij het terugkijken in de afgrond – haar overleven hangt ervan af.

Dan begint de tekst, in de jaren zeventig bij Carol, de grootmoeder van Bonnie – ingehouden gespeeld door Romy Vreden, alsof ze alles doffer en vanachter een matras meemaakt. Ze zal een kind krijgen, Anna (gespeeld door Sabine van Kuipers) die een tekstbehandeling tot haar beschikking heeft die ieder woord loepzuiver doet klinken. Onderliggende mentale problematiek, in combinatie met haar moederschap, wordt Carol te veel en ze kiest voor de dood. Haar dochter Anna zal kampen met verslaving, en als zij Bonnie krijgt wordt ook haar het moederschap te veel.

Anatomy of a Suicide is een stuk dat hier en daar expliciet van de toeschouwer vraagt om los te laten. Je kunt niet alles meekrijgen, Birch laat veel scènes gelijktijdig plaatsvinden, en die overstelpende ervaring kun je het beste maar gewoon over je heen laten komen.

De encenering van de geboorte van Bonnie heeft een indrukwekkend ambigue kracht. Er wordt zoveel gestorven op toneel, waarom buigen we ons niet wat vaker over het geweld van de geboorte? Wat opvalt is dat de vorige voorstelling van het collectief, *Hauntology*, een onderzoek naar drone-muziek, hier ook doorwerkt, en perfect op zijn plek valt, een lichter soort intergenerationale overdracht.

De aardse en gesloten Bonnie van Marit Hooijschuur komt uiteindelijk aan de andere kant van het scherm terecht, zij stapt zelfgekozen weg uit dat spookhuis van haar geschiedenis. En daar kiest Lenz voor een lichtere toets dan Birch. De wurgende strop die zij hier ziet in onze mix van familiebanden en DNA, doet ook wat mij betreft tekort aan onze grillige individuele vrijheid.

Lees verder

Kunst & Cultuur

Rachel Weisz speelt een identieke tweeling met vreemde neigingen, in de serie 'Dead Ringers'

Gawie Keyser 31 mei 2023

Nr. 04 / 2025

Anatomy of a Suicide, Lenz, Frascati Producties. T/m 20 februari

Nu veel gelezen op groene.nl

1. Oekraïense luitenant Andrii Kobaliya (28): 'Wat doe je als de vijand compleet gestoord is?'
Oorlogsdagboek uit Oekraïne Andrii Kobaliya
2. Trump 2.0 lanceert een aanval op de wereldorde, en Europa is niet voorbereid
In het nieuws Hylke Dijkstra
6. De rechter kan de natuur niet redden. De stikstofcrisis vraagt om een waardendialoog
In het nieuws Sander Turnhout
7. Vladimir Poetin is geen traditionalist, maar een moorddadige modernist
Wereldbeschouwingen Slavoj Žižek